

Naziv kolegija	MEĐUNARODNO PRAVO – IZVORI, SUBJEKTI	
Nastavnici	Prof. dr. sc. Maja Seršić Prof. dr. sc. Davor Lapaš Doc. dr. sc. Trpimir Mihael Šošić	
Status kolegija (semestar i redoviti ili fakultativni)	Redoviti, I. semestar	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave (predavanja, vježbe, seminar i sl.)	Interaktivni oblik nastave – predavanja i konzultacije. Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.	
ECTS koeficijent opterećenja studenta	6	
Broj sati po semestru	15	
Ciljevi kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cilj predmeta Međunarodno javno pravo – izvori, subjekti je upoznati studente sa sustavom izvora međunarodnog prava te položajem i ulogom države, ali i drugih međunarodnopravnih subjekata u suvremenoj međunarodnoj zajednici kao i u procesima integracije izrazito prisutnima u nekim dijelovima te zajednice. 2. Uz to, stječu se i temeljna znanja o međunarodnoj zajednici i njezinu pravnom uređenju te o odnosu međunarodnog prava s unutrašnjim pravnim porecima država. 		
Sadržaj kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvodna i opća pitanja: Definicija i pojam međunarodnog prava. Podjele međunarodnog prava. Pravna priroda međunarodnog prava. Odnos međunarodnog i unutrašnjeg prava. Povijest. Razvoj znanosti. 2. Izvori međunarodnog prava: Običajno pravo. Ugovorno pravo. Pravna načela priznata od civiliziranih naroda. Pomoćna sredstva: sudske rješidbe i doktrina. Ostali mogući izvori. Kodifikacija. 3. Subjekti međunarodnog prava: Opći pogledi. Država: postanak i prestanak, priznanje države i vlade, temeljna prava država, složene države. Odnosi ovisnosti. Ustanici i oslobodilački pokreti. Područja s posebnim položajem. Trajna neutralnost. 4. Čovjek (pojedinaac) u međunarodnom pravu: Državljeni i stranci. Međunarodnopravna zaštita čovjeka. Manjine. Kaznena odgovornost pojedinca. Objekti međunarodnog prava: Državno područje. Granice. Međunarodne rijeke. More, morsko dno i podzemlje. Zračni prostor. Svemir. Stjecanje područja. Sukcesija država. Međudržavne služnosti. 5. Organi međunarodnih odnosa: Opći pregled. Državni poglavar, predsjednik vlade, vlada, ministar vanjskih poslova. Diplomatski zastupnici. Konzuli. Međunarodni službenici. 6. Pravne činjenice međunarodnog prava: Međunarodnopravni poslovi općenito. Jednostrani pravni poslovi. Međunarodni ugovori: pojam i vrste, nastanak, prestanak, djelovanje. Međunarodni delikti. 		
Očekivani ishodi učenja		
<p>I. INTELEKTUALNE (KOGNITIVNE) VJEŠTINE:</p> <p>1. <i>Znanje i razumijevanje</i> Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificirati različita stajališta u doktrini u pogledu materijalnih i formalnih izvora međunarodnog prava, kao i u pogledu subjekata međunarodnog prava; - definirati pravne pojmove međunarodne zajednice i međunarodnog prava; - razumjeti procese u međunarodnoj zajednici koji uvjetuju stvaranje međunarodnog prava i nastanak međunarodnopravnih subjekata; - prepoznati dinamičnost međunarodnih odnosa i njihovu ulogu u međunarodnom legislativnom procesu. <p>2. <i>Primjena</i> Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:</p>		

- **grupirati i opisati** pravne institute međunarodnog prava, kako postojeće tako i one u nastanku;
- **demonstrirati** utjecaj međunarodnopravnih normi na razvoj međunarodnih odnosa;
- **primijeniti** međunarodnopravne norme na konkretne primjere iz međunarodne prakse;
- **ilustrirati** značenje međunarodnog prava za stabilnost međunarodnog poretka kroz analizu primarne i sekundarne efikasnosti međunarodnopravnih normi.

3. Analiza

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **analizirati** čimbenike koji utječu na međunarodni pravotvorni proces;
- **razlikovati** utjecaje koje međunarodno pravo ostvaruje u unutrašnjim pravnim porecima država kao i pravnim porecima međunarodnih organizacija;
- **usporediti** načine stvaranja prava u spomenutim pravnim porecima;
- **kategorizirati** međunarodnopravne norme iz različitih izvora međunarodnog prava;
- **ispitati** primjenu međunarodnopravnih normi na konkretna činjenična stanja u međunarodnoj praksi.

4. Sinteza

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **konstruirati** povezanost pojedinih pravnih instituta u sustavu međunarodnog prava s obzirom na bitno različitu horizontalnu nehijerarhijsku strukturu međunarodnopravnog poretka;
- **formulirati** zaključke o značenju međunarodnog prava za uređenje suvremenih međunarodnih odnosa i rješavanje međunarodnih sporova kroz analizu konkretnih slučajeva iz međunarodne sudske i arbitražne prakse.

5. Vrednovanje

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **vrednovati** značaj i ulogu različitih faktora koji utječu na stabilnost svjetskog poretka, osobito za održavanje međunarodnog mira i sigurnost;
- **prosuditi** odnos između unutrašnjeg i međunarodnog prava, naročito u okolnostima antinomija kao i kršenja međunarodnopravnih obveza od strane država;
- **procijeniti** sekundarnu efikasnost međunarodnopravnih normi u dinamičkim političkim procesima unutar međunarodne zajednice.

II. POVEZIVANJE ISHODA UČENJA I PROVJERE ZNANJA:

Znanje se provjerava na temelju usmenih ispita i pisanih seminarskih radova.

Usmeni ispit, koji je obavezan za sve studente, sastoji se od provjere **razumijevanja** izvora međunarodnog prava i teorija o subjektima međunarodnog prava, zatim se očekuje **povezivanje** pravnih pravila i instituta iz različitih područja međunarodnog prava i njihova primjena na različite međunarodnopravne situacije, kao i **vrednovanje** primjenjivosti međunarodnopravnih normi s obzirom na suvremenu međunarodnu praksu.

Kroz pisanje **seminarskog rada** student se treba upoznati s metodama znanstveno-stručnog rada na području međunarodnog prava. Pritom se očekuje **sintetska obrada** kakve aktualne međunarodnopravne teme, koja se temelji na **istraživanju** i **proučavanju** odgovarajuće literature, relevantnih međunarodnih dokumenata i međunarodne sudske i arbitražne prakse

Opće (generičke) vještine

Nakon uspješno savladanog predmeta student će steći kompetencije koje će mu omogućiti analizu pravnih pravila iz različitih izvora međunarodnog prava i analizu njihove sekundarne efikasnosti u odnosima međunarodnopravnih subjekata. Ujedno bi student trebao biti u mogućnosti samostalno analizirati međunarodnu sudske i arbitražnu praksu u svjetlu različitih stajališta u međunarodnopravnoj doktrini vezanih uz teoriju izvora i subjekata međunarodnog prava. Također, stečene vještine omogućit će studentu da se na odgovarajući način služi relevantnim međunarodnim

dokumentima normativnog sadržaja (međunarodni ugovori, sudske i arbitražne odluke, rezolucije, itd.).

Praćenje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i oblici provjere znanja

U fazi pripreme nastavnog programa, kvaliteta se prati kroz usporedbu sa sličnim programima koji se izvode na drugim fakultetima (benchmarking). U fazi izvedbe nastavnog programa kvaliteta se kontrolira praćenjem pohađanja nastave, te praćenjem reakcije studenata. Studenti se u svakom trenutku mogu obratiti nastavniku osobno ili putem elektronske pošte. Nakon izvedbe nastavnog programa kvaliteta se kontrolira praćenjem rezultata ispita, anketom i kontaktom sa studentima nakon stjecanja diplome. Pri praćenju rezultata ispita gleda se jesu li studenti usvojili znanja i vještine koji se stječu predmetom. Nadalje, nakon izvedbe programa studente se anketira o kvaliteti izvođenja nastave. Rezultati ankete uzimaju se u obzir pri izmjenama nastavnog programa i metoda izvođenja nastave.

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

Obveze studenata

Redovno pohađati nastavu i aktivno u njoj sudjelovati te uredno ispunjavati obveze koje odredi nastavnik na predmetu i predviđene programom studija.

Obvezna literatura

Andrassy, J./Bakotić, B./Seršić, M./

Vukas, B. *Međunarodno pravo*, sv. 1, Zagreb, 2010. (tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).

Degan, V. Đ.

Sources of International Law, The Hague, 1997.

Jedan od ponuđenih stranih udžbenika – dio koji se odnosi na sadržaj navedenog predmeta:

Jennings, R./Watts, A. (ur.)

Oppenheim's International Law, 9. izd., London, 2008.

Cassese, A.

International Law, 2. izd., New York, 2005.

Evans, M. D.

International Law, 4. izd., Oxford, 2014.

Shaw, M. N.

International Law, 6. izd., Cambridge, 2008.

Combacau, J./Sur, S.

Droit international public, 10. izd., Pariz, 2012.

Daillier, P./Pellet, A.

Droit international public, 8. izd., Pariz, 2009.

Dupuy, P.-M.

Droit international public, 11. izd., Pariz, 2012.

Ruzié, D.

Droit international public, 20. izd., Pariz, 2010.

Doehring, K.

Völkerrecht, 2. izd., Heidelberg, 2004.

Ipsen, K.

Völkerrecht, München, 6. izd., 2014.

Vitzthum, W. Graf

Völkerrecht, 5. izd., Berlin, 2010.

Neuhold, H. Hummer/

W., Schreuer, C. (ur.)

Österreichische Handbuch des Völkerrechts, Beč, 2004.

Diez de Velasco

Vallejo, M.

Instituciones de Derecho Internacional Público, 18. izd., Madrid, 2013.

Pastor Ridruejo, J. A.

Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales, 19. izd, Madrid, 2015.

Treves, T.

Diritto Internazionale-Problemi Fondamentali, Milano, 2005.

Conforti, B.

Diritto Internazionale, 8. izd., Napulj, 2010.

Osnovna izborna literatura

Andrassy, J.

Pravo međunarodnih organizacija (skripta), 1967.

Degan, V.Đ.

Međunarodno pravo, Rijeka, 2000.

Ibler, V.

Rječnik međunarodnog prava, Zagreb, 1997.

Bakotić, B.(ur.)

Međunarodni ugovori – sklapanje i primjena, Zagreb, 1997.

Lapaš, D./Šošić, T. M. (ur.)

Međunarodno javno pravo – izbor dokumenata, 3. izd., Zagreb, 2005.

Povelja Ujedinjenih naroda,

Narodne novine – međunarodni ugovori, br. 15, 1993.

Bakotić, B. (ur.) *Ženevske konvencije za zaštitu žrtava rata s Dopunskim protokolima*, Zagreb, 1997.

Bakotić, B./Galli, T. (ur.) *Izbor međunarodnih ugovora o vođenju neprijateljstava*, Zagreb, 2001.